༄། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བཞུགས་སོ། །

能斷金剛般若波羅蜜多經

附：世親阿闍梨《金剛經七義》科判

大唐三藏法師 玄奘 譯

姚秦三藏法師 鳩摩羅什 譯

唐三藏法師 義淨 譯

—— *Nalanda Classroom* 編輯 ——

༄༅། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བཞུགས་སོ།།

能斷金剛般若波羅蜜多經　大唐三藏法師 玄奘 譯

金剛般若波羅蜜經　姚秦三藏法師 鳩摩羅什 譯

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་བཛྲ་ཙྪེ་དཀ་པྲ་ཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ནཱ་མ་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་སཱུ་ཏྲ།
梵語：阿呀班渣椎大嘎巴呀 巴惹密大拿麻嗎哈呀哪素紮

བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།
藏語：能斷金剛般若波羅蜜多經

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
禮敬一切諸佛菩薩

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།　བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན།　དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་།　བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།　དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ།　ཤམ་ཐབས་དང་ཆོས་གོས་སྐུ་ལ་གསོལ་ཏེ།　ལྷུང་བཟེད་བསྣམས་ནས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གཤེགས་སོ།།

【玄】如是我聞：一時，薄伽梵在室羅筏住誓多林給孤獨園，與大苾芻眾千二百五十人俱。爾時，世尊于日初分，整理常服，執持衣缽，入室羅筏大城乞食。

【鳩】如是我聞，一時佛在舍衛國，祇樹給孤獨園，與大比丘眾千二百五十人俱。爾時世尊，食時，著衣持缽，入舍衛大城，乞食。

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གཤེགས་ནས། ཞལ་ཟས་གསོལ་ཏེ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་དེ། ཟས་ཕྱི་མའི་བསོད་སྙོམས་སྤངས་ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བཞག་ནས། ཞལ་བསིལ་ཏེ་གདན་བཤམས་པ་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་སྐུ་དྲང་པོར་བསྲངས་ཏེ། དྲན་པ་མངོན་དུ་བཞག་ནས་བཞུགས་སོ།།

【玄】時，薄伽梵於其城中，行乞食已，出還本處。飯食訖，收衣鉢，洗足已，于食後時敷如常座，結跏趺坐，端身正願，住對面念。

【鳩】於其城中，次第乞已，還至本處。飯食訖，收衣鉢，洗足已，敷座而坐。

དེ་ནས་དགེ་སློང་མང་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་ལྷགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ལན་གསུམ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ།། ཡང་དེའི་ཚེ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏེ་འདུག་གོ།

【玄】時，諸苾芻來詣佛所，到已頂禮世尊雙足，右繞三匝，退坐一面。具壽善現亦於如是眾會中坐。

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས། བཅོ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དམ་ཞི་སྙེད་པས་ཕན་གདགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པ་ཇི་སྙེད་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཚར་ལགས་སོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཚར་ལགས་སོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།

【玄】爾時，眾中具壽善現從座而起，偏袒一肩，右膝著地，合掌恭敬而白佛言：

（甲一、種性不斷）“稀有，世尊！乃至如來、應、正等覺，能以最勝攝受，攝受諸菩薩摩訶薩；乃至如來、應、正等覺，能以最勝付囑，付囑諸菩薩摩訶薩。

（甲二、發起行相）世尊，諸有發趣菩薩乘者，應云何住？云何修行？云何攝伏其心？”作是語已。

【鳩】時長老須菩提，在大眾中，即從座起，偏袒右肩，右膝著地，合掌恭敬，而白佛言：“稀有世尊，如來善護念諸菩薩，善付囑諸菩薩，世尊，善男子，善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，云何應住，云何降伏其心？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ།། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་དོ།། རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ།།

【玄】爾時，世尊告具壽善現曰：“善哉！善哉！善現，如是，如是，如汝所說：乃至如來、應、正等覺，能以最勝攝受，攝受諸菩薩摩訶薩；乃至如來、應、正等覺，能以最勝付囑，付囑諸菩薩摩訶薩。是故，善現，汝應諦聽極善作意，吾當為汝分別解說。諸有發趣菩薩乘者，應如是住，如是修行，如是攝伏其心。”

【鳩】佛言：“善哉，善哉！須菩提，如汝所說，如來善護念諸菩薩，善付囑諸菩薩，汝今諦聽，當為汝說！善男子，善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，應如是住，如是降伏其心。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསོལ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

ལྟར་མཉན་པ་དང་།

【玄】具壽善現白佛言：“如是，如是，世尊，願樂欲聞！”

【鳩】 “唯然，世尊，願樂欲聞。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས། འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཇི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་བསྡུ་བས་བསྡུས་པ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའམ། མངལ་ལས་སྐྱེས་པའམ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའམ། རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའམ། གཟུགས་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནམ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པས་ནརྟགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ།། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་གམ། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་གམ། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

（甲三、行所住處，分十八：乙一、發心）【玄】佛言：“善現，諸有發趣菩薩乘者，應當發趣如是之心：‘所有諸有情，有情攝所攝——若卵生、若胎生、若濕生、若化生、若有色、若無色、若有想、若無想、若非有想非無想，乃至有情界施設所施設，如是一切，我當皆令於無餘依妙涅盤界而般涅盤。雖度如是無量有情令滅度已，而無有情得滅度者。’何以故？善現，若諸菩薩摩訶薩有情想轉，不應說名菩薩摩訶薩。所以者何？善現，若諸菩薩摩訶薩，不應說言有情想轉，如是命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想轉，當知亦爾。何以故？

善現，無有少法名為發趣菩薩乘者。

【鳩】佛告須菩提：“諸菩薩摩訶薩，應如是降伏其心：所有一切眾生之類，若卵生，若胎生，若濕生，若化生，若有色，若無色，若有想，若無想，若非有想，非無想，我皆令入無餘涅盤而滅度之。如是滅度無量無數無邊眾生，實無眾生得滅度者，何以故？須菩提，若菩薩有我相，人相，眾生相，壽者相，即非菩薩。”

ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ།། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་ཅི་ནས་ཀྱང་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ནོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚད་གཟུང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཚད་གཟུང་བར་སླ་སྙམ་མམ།

（乙二、波羅蜜相應行）【玄】“複次，善現，菩薩摩訶薩不住于事應行佈施，都無所住應行佈施，不住于色應行佈施，不住聲、香、味、觸、法應行佈施。善現，如是菩薩摩訶薩如不住相想應行佈施。何以故？善現，若菩薩摩訶薩都無所住而行佈施，其福德聚不可取量。”佛告善現：“于汝意云何？東方虛空可取量不？”

【鳩】“複次須菩提，菩薩于法，應無所住，行於佈施。所謂不住色佈施，不住聲、香、味、觸、法佈施。須菩提，菩薩應如是佈施，不住於相。何以故？若菩薩不住相佈施，其福德不可思量。須菩提，于意云何，東方虛空可思量不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།།

【玄】善現答言：“不也，世尊。”

【鳩】“不也，世尊。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་། ནུབ་དང་། བྱང་དང་། སྟེང་དང་། འོག་གི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་ནམ་མཁའི་ཚད་གཟུང་བར་སླ་སྙམ་མམ།

【玄】“善現，如是南西北方、四維、上下，周遍十方，一切世界虛空可取量不？”

【鳩】“須菩提，南、西、北方，四維、上下虛空，可思量不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།།

【玄】善現答言：“不也，世尊。”

【鳩】“不也，世尊。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཚད་གཟུང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

【玄】佛言：“善現，如是，如是，若菩薩摩訶薩都無所住而行佈施，其福德聚不可取量亦複如是。善現，菩薩如是如不住相想應行佈施。”

（乙三、欲得色身）佛告善現：“于汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”

【鳩】“須菩提，菩薩無住相佈施，福德亦複如是不可思量。須菩提，菩薩但應如所教住。”“須菩提，于意云何，可以身相見如來不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ།། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་།

【玄】善現答言：“不也，世尊。不應以諸相具足觀於如來。何以故？如

來說諸相具足即非諸相具足。” 說是語已，

【鳩】“不也，世尊，不可以身相得見如來。何以故？如來所說身相，即非身相。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། རབ་འབྱོར་ཇི་ཙམ་དུ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཙམ་དུ་རྫུན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚན་དང་མཚན་མ་མེད་པར་བལྟའོ།། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

【玄】佛複告具壽善現言：“善現，乃至諸相具足皆是虛妄，乃至非相具足皆非虛妄，如是以相非相應觀如來。” 說是語已，

【鳩】佛告須菩提，“凡所有相，皆是虛妄。若見諸相非相，則見如來。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ།

（乙四、欲得法身，分二：丙一、言說法身）【玄】具壽善現複白佛言：“世尊，頗有有情于當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，聞說如是色經典句生實想不？”

【鳩】須菩提白佛言，“世尊，頗有眾生，得聞如是言說章句，生實信不？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ།དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ་ཞེས་ཁྱོད་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག རབ་འབྱོར་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ; ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དག་འབྱུང་སྟེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་གཅིག་དགེ་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་ངོ་། རབ་འབྱོར་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་སེམས་དད་པ་གཅིག་ཙམ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན་ཏོ།། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྡུད་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་ཤེས་པ་མ་ཡིན། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མེད་པར་ཡང་འདུ་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ།དེ་དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།

【玄】佛告善現：“勿作是說：‘頗有有情，于當來世後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，聞說如是色經典句，生實想不？’然複，善現，有菩薩摩訶薩于當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，具足屍羅，具德具慧。“複次，善現，彼菩薩摩訶薩非於一佛所承事供養，非於一佛所種諸善根。然複，善現，彼菩薩摩訶薩於其非一、百、千佛所承事供養，於其非一、百、千佛所種諸善根，乃能聞說如是色經典句，當得一淨信心。善現，如來以其佛智悉已知彼，如來以其佛眼悉已見彼。善現，如來悉已覺彼一切有情，當生無量無數福聚，當攝無量無數福聚。

【鳩】佛告須菩提，“莫作是說！如來滅後，後五百歲，有持戒修福者，於此章句，能生信心，以此為實。當知是人，不於一佛、二佛、三、四、五佛而種善根，已於無量千萬佛所，種諸善根。聞是章句，乃至一念生淨信者，須菩提，

如來悉知悉見。是諸眾生，得如是無量福德。

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་དེ་དག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཆོས་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་དག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམ་དཔའ་ཆོས་ཀྱང་ལོག་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་དེ་ལས་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ།། གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།།

【玄】何以故？善現，彼菩薩摩訶薩無我想轉、無有情想、無命者想、無士夫想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想轉。善現，彼菩薩摩訶薩無法想轉，無非法想轉，無想轉亦無非想轉。所以者何？善現，若菩薩摩訶薩有法想轉，彼即應有我執、有情執、命者執、補特伽羅等執；若有非法想轉，彼亦應有我執、有情執、命者執、補特伽羅等執。何以故？善現，不應取法，不應取非法，是故如來密意而說筏喻法門。諸有智者，法尚應斷，何況非法！”

【鳩】何以故？是諸眾生，無復我相，人相，眾生相，壽者相，無法相，亦無非法相。何以故？是諸眾生，若心取相，則為著我人眾生壽者。若取法相，即著我人眾生壽者。何以故？若取非法相，即著我人眾生壽者。是故不應取法，不應取非法。以是義故，如來常說，汝等比丘，知我說法，如筏喻者，法尚應舍，何況非法？”

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་སྙམ་མམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་གང་ཡང་བསྟན་སྙམ་མམ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

（丙二、證得法身，分二：丁一、智相法身）【玄】佛複告具壽善現言：“善現，於汝意云何？頗有少法，如來、應、正等覺證得阿耨多羅三藐三菩提耶？頗有少法，如來、應、正等覺是所說耶？”

【鳩】“須菩提，于意云何，如來得阿耨多羅三藐三菩提耶？如來有所說法耶？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་བ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་འདི་ནི་གཟུང་དུ་མ་མཆིས་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱང་མ་ལགས། ཆོས་མ་མཆིས་པ་ཡང་མ་ལགས་པའི་སླད་དུའོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སླད་དུའོ།

【玄】善現答言：“世尊，如我解佛所說義者，無有少法，如來、應、正等覺證得阿耨多羅三藐三菩提，亦無有少法，是如來、應、正等覺所說。何以故？世尊，如來、應、正等覺所證、所說、所思惟法，皆不可取，不可宣說，非法，非非法。何以故？以諸賢聖補特伽羅皆是無為之所顯故。”

【鳩】須菩提言，“如我解佛所說義，無有定法，名阿耨多羅三藐三菩提。亦無有定法，如來可說。何以故？如來所說法，皆不可取，不可說，非法，非非法。所以者何？一切賢聖，皆以無為法而有差別。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་སྙམ་མམ།

（丁二、福相法身）【玄】佛告善現：“于汝意云何？若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶持用佈施，是善男子或善女人，由此因緣所生福聚寧為多不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，若人滿三千大千世界七寶，以用佈施，是人所得福德，寧為多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ༔ ༔རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ༔ དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

【玄】善現答言：“甚多，世尊！甚多，善逝！是善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。何以故？世尊，福德聚福德聚者，如來說為非福德聚，是故如來說名福德聚福德聚。”

【鳩】須菩提言，“甚多，世尊。何以故？是福德，即非福德性。是故如來說福德多。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིགས་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་འཆད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ན། གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་འདི་ལས་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【玄】佛複告善現言：“善現，若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶持用佈施；若善男子或善女人，于此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由是因緣所生福聚，甚多於前無量無數。何以故？一切如來、應、正等覺阿耨多羅三藐三菩提皆從此經出，諸佛世尊皆從此經生。所以者何？善現，諸佛法諸佛法者，如來說為非諸佛法，是故如來說名諸佛法諸佛法。”

（乙五、于修道得勝中無慢）佛告善現：“于汝意云何？諸預流者頗作是念‘我能證得預流果’不？”

【鳩】 “若複有人，於此經中，受持乃至四句偈等，為他人說，其福勝彼。何以故？須菩提，一切諸佛，及諸佛阿耨多羅三藐三菩提法，皆從此經出。須菩提，所謂佛法者，即非佛法，是名佛法。” “須菩提，于意云何，須陀洹能作是念，我得須陀洹果不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ།། གཟུགས་ལ་ཡང་མ་ཞུགས། སྒྲ་ལ་ཡང་མ་ལགས། དྲི་ལ་ཡང་མ་ལགས། རོ་ལ་ཡང་མ་ལགས། རེག་བྱ་ལ་ཡང་མ་ལགས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ།། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།།

【玄】 善現答言：“不也，世尊。諸預流者不作是念‘我能證得預流之果’。何以故？世尊，諸預流者無少所預，故名預流；不預色、聲、香、味、觸、法，故名預流。世尊，若預流者作如是念‘我能證得預流之果’，即為執我、有情、命者、士夫、補特伽羅等。”

【鳩】須菩提言，“不也，世尊。何以故？須陀洹名為入流，而無所入。不入色、聲、香、味、觸、法，是名須陀洹。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【玄】佛告善現：“于汝意云何？諸一來者頗作是念‘我能證得一來果’不？”

【鳩】 “須菩提，于意云何，斯陀含能作是念，我得斯陀含果不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ།

【玄】善現答言：“不也，世尊。諸一來者不作是念‘我能證得一來之果’。何以故？世尊，以無少法證一來性，故名一來。”

【鳩】須菩提言，“不也，世尊。何以故？斯陀含名一往來，而實無往來，是名斯陀含。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདི་

སྙམ་དུ་བདག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【玄】佛告善現：“于汝意云何？諸不還者頗作是念‘我能證得不還果’不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，阿那含能作是念，我得阿那含果不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།།　དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན།　གང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ།　དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ།།

【玄】善現答言：“不也，世尊。諸不還者不作是念‘我能證得不還之果’。何以故？世尊，以無少法證不還 性，故名不還。”

【鳩】須菩提言，“不也，世尊。何以故？阿那含名為不來，而實無不來，是故名阿那含。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།　རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།　ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【玄】佛告善現：“于汝意云何？諸阿羅漢頗作是念‘我能證得阿羅漢’不？”

【鳩】　“須菩提，于意云何，阿羅漢能作是念，我得阿羅漢道不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།།　དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན།　གང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ།།　བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན།　དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།།　སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་།　སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།　གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།།　བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལགས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ལགས་སོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ལ་རིགས་ཀྱི་བུ་རབ་འབྱོར་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པས་ན་ཉོན་མོངས་མེད་པར་གནས་པ་ཞེས་ལུང་མི་སྟོན་ཏོ།།

【玄】 善現答言： “不也，世尊。諸阿羅漢不作是念‘我能證得阿羅漢性’ 。何以故？世尊，以無少法名阿羅漢，由是因緣名阿羅漢。世尊，若阿羅漢作如是念‘我能證得阿羅漢性’ ，即為執我、有情、命者、士夫、補特伽羅等。所以者何？世尊，如來、應、正等覺說我得無諍住最為第一。世尊，我雖是阿羅漢永離貪欲，而我未曾作如是念‘我得阿羅漢永離貪欲’ 。世尊，我若作如是念‘我得阿羅漢永離貪欲者’ 如來不應記說我言：‘善現，善男子得無諍住最為第一’ 。以都無所住，是故如來說名無諍住無諍住。”

【鳩】須菩提言， “不也，世尊。何以故？實無有法，名阿羅漢。世尊，若阿羅漢作是念，我得阿羅漢道，即為著我、人、眾生、壽者。世尊，佛說我得無諍三昧，人中最為第一，是第一離欲阿羅漢。世尊，我不作是念，我是離欲阿羅漢。世尊，我若作是念，我得阿羅漢道，世尊則不說須菩提，是樂阿蘭那行者。以須菩提實無所行，而名須菩提，是樂阿蘭那行。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

（乙六、不離佛出時）【玄】佛告善現： “于汝意云何？如來昔在燃燈如來、應、正等覺所，頗於少法有所取不？”

【鳩】佛告須菩提， “于意云何，如來昔在燃燈佛所，於法有所得不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།།

【玄】善現答言：“不也，世尊。如來昔在燃燈如來、應、正等覺所，都無少法而有所取。”

【鳩】“不也，世尊。如來在燃燈佛所，於法實無所得。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་མི་བདེན་པར་སྨྲའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀོད་པ་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ལུས་དེ་ཆེ་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

（乙七、願淨佛土）【玄】佛告善現：“若有菩薩作如是言：‘我當成辦佛土功德莊嚴。’如是菩薩非真實語。何以故？善現，佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴者，如來說非莊嚴，是故如來說名佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴。是故，善現，菩薩如是都無所住應生其心，不住于色應生其心，不住非色應生其心，不住聲、香、味、觸、法應生其心，不住非聲、香、味、觸、法應生其心，都無所住應生其心。”

（乙八、成熟眾生）佛告善現：“如有士夫具身大身，其色自體假使譬如妙高山王。善現，於汝意云何？彼之自體為廣大不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，菩薩莊嚴佛土不？”“不也，世尊。何以故？莊嚴佛土者，即非莊嚴，是名莊嚴。”“是故須菩提，諸菩薩摩訶薩，應如是生清淨心，不應住色生心，不應住聲、香、味、觸、法生心，應無所住而生其心。”“須菩提，譬如有人，身如須彌山王，于意云何，是身為大不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུས་དེ་ཆེ་བ་ལགས་སོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལུས་དེ་ཆེ་བ་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་ལུས་ཞེས་བགྱིའོ།། དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

【玄】善現答言：“彼之自體廣大，世尊！廣大，善逝！何以故？世尊，彼之自體，如來說非彼體故名自體，非以彼體故名自體。”

【鳩】須菩提言，“甚大，世尊。何以故？佛說非身，是名大身。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ནར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

（乙九、遠離隨順外論散亂）

【玄】佛告善現：“于汝意云何？乃至殑伽河中所有沙數，假使有如是沙等殑伽河，是諸殑伽河沙寧為多不？”

【鳩】“須菩提， 如恒河中所有沙數，如是沙等恒河，于意云何，是諸恒河沙，寧為多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གཱའི་ཀླུང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མང་ལགས་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ།

【玄】善現答言：“甚多，世尊！甚多，善逝！諸殑伽河尚多無數，何

況其沙！”

【鳩】須菩提言： “甚多， 世尊。但諸恒河，尚多無數，何況其沙？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་མོས་པར་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱིས། གང་གཱའི་ཀླུང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དམ།

【玄】佛言： “善現，吾今告汝，開覺於汝：假使若善男子或善女人，以妙七寶盛滿爾所殑伽河沙等世界，奉施如來、應、正等覺。善現，於汝意云何？是善男子或善女人，由此因緣所生福聚寧為多不？”

【鳩】 “須菩提， 我今實言告汝，若有善男子、善女人，以七寶滿爾所恒河沙數三千大千世界，以用佈施，得福多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ༎ སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དོ།།

【玄】善現答言： “甚多，世尊！甚多，善逝！是善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。”

【鳩】須菩提言： “甚多，世尊！”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྙེད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བཤད་དེ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།།

ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཕྱོགས་གང་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་འདོན་ཏམ། སྟོན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་སུ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ས་ཕྱོགས་དེ་ན་སྟོན་པའམ། བླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བར་གནས་སོ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

【玄】佛複告善現："若以七寶盛滿爾所沙等世界，奉施如來、應、正等覺；若善男子或善女人，于此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由此因緣所生福聚，甚多於前無量無數。"複次，善現，若地方所，於此法門乃至為他宣說開示四句伽陀，此地方所尚為世間諸天及人、阿素洛等之所供養如佛靈廟，何況有能於此法門具足究竟、書寫、受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意！如是有情成就最勝稀有功德。此地方所大師所住，或隨一一尊重處所若諸有智、同梵行者。"說是語已，

【鳩】佛告須菩提："若善男子、善女人，于此經中，乃至受持四句偈等，為他人說，而此福德，勝前福德。" "複次須菩提，隨說是經，乃至四句偈等，當知此處，一切世間天人阿修羅等，皆應供養，如佛塔廟。何況有人，盡能受持、讀誦？須菩提，當知是人，成就最上第一稀有之法。若是經典所在之處，即為有佛，若尊重弟子。"

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་།

【玄】具壽善現複白佛言："世尊，當何名此法門？我當云何奉持？"作是語已，

【鳩】爾時須菩提白佛言，“世尊，當何名此經？我等云何奉持？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདི་དེ་ལྟར་ཟུངས་ཤིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

【玄】佛告善現言：“具壽，今此法門，名為《能斷金剛般若波羅蜜多》，如是名字汝當奉持。何以故？善現，如是般若波羅蜜多，如來說為非般若波羅蜜多，是故如來說名般若波羅蜜多。”佛告善現：“于汝意云何？頗有少法如來可說不？”

【鳩】佛告須菩提，“是經名為‘金剛般若波羅蜜’，以是名字，汝當奉持。所以者何？須菩提，佛說般若波羅蜜，即非般若波羅蜜，是名般若波羅蜜。”

“須菩提，于意云何，如來有所說法不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་མ་མཆིས་སོ། །

【玄】善現答言：“不也，世尊。無有少法如來可說。”

【鳩】須菩提白佛言，“世尊，如來無所說。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ།

（乙十、色及眾生身搏取中觀破相應行）【玄】佛告善現：“乃至三千大千世界大地微塵寧為多不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，三千大千世界，所有微塵，是為多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་སའི་རྡུལ་དེ་མང་ལགས་སོ།།　བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ།།　དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན།　བཅོམ་ལྡན་འདས་ སའི་རྡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་རྡུལ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།　དེས་ན་སའི་རྡུལ་ཞེས་བགྱིའོ།།　འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཁམས་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ།　དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །

【玄】善現答言：“此地微塵甚多，世尊！甚多，善逝！”佛言：“善現，大地微塵，如來說非微塵，是故如來說名大地微塵。諸世界，如來說非世界，是故如來說名世界。”

【鳩】須菩提言，“甚多，世尊。”“須菩提，諸微塵，如來說非微塵，是名微塵，如來說世界，非世界，是名世界。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ།　རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།　སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་འམ།

（乙十一、供養給侍如來）【玄】佛告善現：“于汝意云何？應以三十二大士夫相觀於如來、應、正等覺不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，可以三十二相見如來不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།།　དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན།　སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་དག་མཚན་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།　དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བགྱིའོ། །

【玄】善現答言：“不也，世尊。不應以三十二大士夫相觀於如來、應、正等覺。何以故？世尊，三十二大士夫相，如來說為非相，是故如來說名三十二大士夫相。”

【鳩】“不也，世尊。不可以三十二相得見如來。何以故？如來說三十二相，即是非相，是名三十二相。

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་སྐྱེས་པའམ། བུད་མེད་གང་གིས་ལུས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་སྟེ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།།

（乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等）【玄】佛複告善現言：“假使若有善男子或善女人，于日日分舍施殑伽河沙等自體，如是經殑伽河沙等劫數舍施自體；複有善男子或善女人，于此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由是因緣所生福聚，甚多於前無量無數。”

【鳩】“須菩提，若有善男子、善女人，以恒河沙等身命佈施；若複有人，於此經中，乃至受持四句偈等，為他人說，其福甚多。”

དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མཆི་མ་ཕྱུང་སྟེ། དེས་མཆིས་མ་ཕྱིས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་སྙེད་པས་གསུངས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཚར་ཏོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཚར་ཏོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་སྔོན་ནམ་ཡང་མ་ཐོས་སོ།བཅོམ་ལྡན་འདས་མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་ཡང་དགཔར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་ཤེས་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མོས་པ་ནི། བདག་ལ་མོས་པ་མ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐད་མའི་ཚེ་སྐད་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་།

འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།

【玄】爾時，具壽善現聞法威力，悲泣墮淚，俯仰捫淚而白佛言：“甚奇稀有，世尊！最極稀有，善逝！如來今者所說法門，普為發趣最上乘者作諸義利，普為發趣最勝乘者作諸義利！世尊，我昔生智以來，未曾得聞如是法門。世尊，若諸有情聞說如是甚深經典生真實想，當知成就最勝稀有。何以故？世尊，諸真實想真實想者，如來說為非想，是故如來說名真實想真實想。“世尊，我今聞說如是法門，領悟信解未為稀有。若諸有情于當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，當於如是甚深法門領悟信解、受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，當知成就最勝稀有。

【鳩】爾時須菩提，聞說是經，深解義趣，涕淚悲泣，而白佛言，“稀有世尊，佛說如是甚深經典，我從昔來，所得慧眼，未曾得聞如是之經。世尊，若複有人，得聞是經，信心清淨，則生實相。當知是人，成就第一稀有功德。世尊，是實相者，即是非相，是故如來說名實相。世尊，我今得聞如是經典，信解受持，不足為難。若當來世，後五百歲，其有眾生，得聞是經，信解受持，是人即為第一稀有。

ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་ཤེས་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སླད་དུའོ།། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་།

【玄】何以故？世尊，彼諸有情無我想轉、無有情想、無命者想、無士夫

想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想轉。所以者何？世尊，諸我想即是非想，諸有情想、命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想即是非想。何以故？諸佛世尊離一切想。” 作是語已。

【鳩】何以故？此人無我相，無人相，無眾生相，無壽者相。所以者何？我相即是非相，人相、眾生相、壽者相，即是非相。何以故？離一切諸相，即名諸佛。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་མི་སྐྲག་ཅིང་མི་དངངས་ལ་ཀུན་ཏུ་དངང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

【玄】爾時，世尊告具壽善現言：“如是，如是，善現。若諸有情聞說如是甚深經典，不驚不懼，無有怖畏，當知成就最勝稀有。何以故？善現，如來說最勝波羅蜜多，謂般若波羅蜜多。善現，如來所說最勝波羅蜜多，無量諸佛世尊所共宣說故，故名最勝波羅蜜多。如來說最勝波羅蜜多，即非波羅蜜多，是故如來說名最勝波羅蜜多。

【鳩】佛告須菩提，“如是，如是。若複有人，得聞是經，不驚、不怖、不畏，當知是人，甚為稀有。何以故？須菩提，如來說第一波羅蜜，即非第一波羅蜜，是名第一波羅蜜。

ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ

མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཚེ་ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་པོས། ངའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་བཅད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སམ། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་སམ། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སམ། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་། ང་ལ་འདུ་ཤེས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་ང་ལ་བདག་འདུ་ཤེས་བྱུང་ན། དེའི་ཚེ་གནོད་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ན། དེའི་ཚེ་གནོད་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་ན་ཚེ་རབས་ལྔ་བརྒྱར་བཟོད་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དྲང་སྲོང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་། ང་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མ་བྱུང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་ངོ། །

（乙十三、忍苦）【玄】“複次，善現，如來說忍辱波羅蜜多，即非波羅蜜多，是故如來說名忍辱波羅蜜多。何以故？善現，我昔過去世曾為羯利王斷支節肉，我于爾時，都無我想、或有情想、或命者想、或士夫想、或補特伽羅想、或意生想、或摩納婆想、或作者想、或受者想，我于爾時都無有想，亦非無想。何以故？善現，我于爾時若有我想，即于爾時應有恚想；我于爾時若有有情想、命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想，即于爾時應有恚想。何以故？善現，我憶過去五百生中，曾為自號忍辱仙人，我于爾時都無我想、無有情想、無命者想、無士夫想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想，我于爾時都無有想，亦非無想。

【鳩】須菩提，忍辱波羅蜜，如來說非忍辱波羅蜜，是名忍辱波羅蜜。何以故？須菩提，如我昔為歌利王割截身體。我于爾時，無我相，無人相，無眾生相，無壽者相。何以故？我于往昔節節支解時，若有我相、人相、眾生相、壽者相，應生瞋恨。須菩提，又念過去於五百世，作忍辱仙人。於爾所世，無我相，無

人相，無眾生相，無壽者相。

རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཆོས་མེད་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱའོ།། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་གང་དག་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མེད་པའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གསུང་བ། བདེན་པར་གསུང་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ལོག་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་ཡང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཡང་མེད། རྫུན་པ་ཡང་མེད་དོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་མུན་པར་ཞུགས་ན་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟའོ། ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིའི་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་དངོས་པོར་མ་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟའོ།

【玄】是故，善現，菩薩摩訶薩遠離一切想，應發阿耨多羅三藐三菩提心，不住于色應生其心，不住非色應生其心，不住聲、香、味、觸、法應生其心，不住非聲、香、味、觸、法應生其心，都無所住應生其心。何以

故？善現，諸有所住則為非住。是故，如來說諸菩薩，應無所住而行佈施，不應住色、聲、香、味、觸、法而行佈施。“複次，善現，菩薩摩訶薩為諸有情作義利故，應當如是棄舍佈施。何以故？善現，諸有情想即是非想，一切有情，如來即說為非有情。善現，如來是實語者、諦語者、如語者、不異語者。“複次，善現，如來現前等所證法、或所說法、或所思法，即於其中非諦非妄。善現，譬如士夫入於闇室都無所見，當知菩薩若墮于事，謂墮於事而行佈施，亦複如是。善現，譬如明眼士夫過夜曉已，日光出時，見種種色，當知菩薩不墮于事，謂不墮事而行佈施，亦複如是。

【鳩】是故須菩提，菩薩應離一切相，發阿耨多羅三藐三菩提心。不應住色生心，不應住聲、香、味、觸、法生心，應生無所住心。若心有住，即為非住。是故佛說菩薩，心不應住色佈施。須菩提，菩薩為利益一切眾生故，應如是佈施。如來說一切諸相，即是非相。又說一切眾生，即非眾生。須菩提，如來是真語者、實語者、如語者、不誑語者、不異語者。須菩提，如來所得法，此法無實無虛。須菩提，若菩薩心住于法而行佈施，如人入暗，即無所見。若菩薩心不住法而行佈施，如人有目，日光明照，見種種色。

ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུ་འམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ༎ ཡང་རབ་འབྱོར་སྐྱེས་པའམ། བུད་མེད་གང་ཞིག་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལུས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ལ། ཕྱེད་ཀྱི་དུས་དང་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ལུས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུར་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟེར་བ་བས། གང་གིས་ཆོས་

ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐོས་ནས་མི་སྤོང་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་ན། གང་གིས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས།

（乙十四、離寂靜味）【玄】“複次，善現，若善男子或善女人，于此法門受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，則為如來以其佛智悉知是人，則為如來以其佛眼悉見是人，則為如來悉覺是人，如是有情一切當生無量福聚。“複次，善現，假使善男子或善女人，日初時分以殑伽河沙等自體佈施，日中時分複以殑伽河沙等自體佈施，日後時分亦以殑伽河沙等自體佈施，由此異門經於俱胝那庾多百千劫以自體佈施；若有聞說如是法門不生誹謗，由此因緣所生福聚，尚多於前無量無數，何況能於如是法門具足畢竟書寫、受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意！

【鳩】須菩提，當來之世，若有善男子、善女人，能于此經受持、讀誦，即為如來以佛智慧，悉知是人，悉見是人，皆得成就無量無邊功德。” “須菩提，若有善男子善女人，初日分以恒河沙等身佈施，中日分複以恒河沙等身佈施，後日分亦以恒河沙等身佈施，如是無量百千萬億劫以身佈施；若複有人聞此經典，信心不逆，其福勝彼。何況書寫、受持、讀誦，為人解說？

ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་དོ།། འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་། ཐེག་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ༑ གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ

དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངའི་བྱང་ཆུབ་ཕྲག་པ་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མཉན་པར་མི་ནུས་ཏེ། བདག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་དུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། སྲོག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན།གང་ཟག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པ་དང་། གླང་བ་དང་། བཟུང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ནི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

【玄】複次，善現！如是法門不可思議，不可稱量，應當希冀不可思議所感異熟。善現，如來宣說如是法門，為欲饒益趣最上乘諸有情故，為欲饒益趣最勝乘諸有情故。善現，若有於此法門受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，即為如來以其佛智悉知是人，即為如來以其佛眼悉見是人，則為如來悉覺是人。如是有情一切成就無量福聚，皆當成就不可思議、不可稱量無邊福聚。善現，如是一切有情其肩荷擔如來無上正等菩提。何以故？善現，如是法門，非諸下劣信解有情所能聽聞，非諸我見、非諸有情見、非諸命者見、非諸士夫見、非諸補特伽羅見、非諸意生見、非諸摩納婆見、非諸作者見、非諸受者見所能聽聞。此等若能受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，無有是處。

【鳩】須菩提，以要言之，是經有不可思議、不可稱量，無邊功德。如來為發大乘者說，為發最上乘者說，若有人能受持、讀誦，廣為人說，如來悉知是人，悉見是人，皆得成就不可量，不可稱，無有邊，不可思議功德。如是人等，即

為荷擔如來阿耨多羅三藐三菩提。何以故？須菩提，若樂小法者，著我見、人見、眾生見、壽者見，則於此經，不能聽、受、讀誦，為人解說。

ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཕྱོགས་གང་ན་མདོ་སྡེ་འདི་སྟོན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་རོ།། ས་ཕྱོགས་དེ་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། བསྐོར་བར་བྱ་བར་འོས་པར་གྱུར་ཏེ། ས་ཕྱོགས་དེ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།། རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་འདི་དག་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མནར་བར་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་མནར་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་བྱས་པ་དེ་དག་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མནར་བས། ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་བྱས་པ་དེ་དག་བྱང་བར་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

【玄】“復次，善現，若地方所開此經典，此地方所當為世間諸天及人、阿素洛等之所供養、禮敬、右繞如佛靈廟。“復次，善現，若善男子或善女人，于此經典受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，若遭輕毀、極遭輕毀。所以者何？善現，是諸有情宿生所造諸不淨業應感惡趣，以現法中遭輕毀故，宿生所造諸不淨業皆悉消盡，當得無上正等菩提。

【鳩】須菩提，在在處處，若有此經，一切世間天、人、阿修羅，所應供養。當知此處，則為是塔，皆應恭敬，作禮圍繞，以諸華香，而散其處。” “復次須菩提，善男子、善女人，受持、讀誦此經。若為人輕賤。是人先世罪業，應墮惡道，以今世人輕賤故，先世罪業，則為消滅，當得阿耨多羅三藐三菩提。

རབ་འབྱོར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་ཡང་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་

ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཕ་རོལ་གྱི་ཡང་ཆེས་ཕ་རོལ་ན། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་དག་བྱུང་བ་དེས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ; མ་མཉེས་པར་མ་བྱས་ནས་ཐུགས་འབྱུང་བར་མ་བྱས་ཏེ། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ངས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་འབྱུང་བར་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ། སྟོང་གི་ཆ་དང་། འབུམ་གྱི་ཆ་དང་། གྲངས་ དང་། ཚད་དང་། བགྲང་བ་དང་། དཔེ་དང་ཟླ་དང་རྒྱུར་ཡང་མི་བཟད་དོ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ངས་བརྗོད་ན; སེམས་ཅན་རྣམས་མྱོས་མྱོས་པར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ། ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།།

【玄】何以故？善現，我憶過去於無數劫復過無數，於燃燈如來、應、正等覺先復過去曾值八十四俱胝那庾多百千諸佛，我皆承事，既承事已皆無違犯。善現，我于如是諸佛世尊皆得承事，既承事已皆無違犯。若諸有情，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，於此經典受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意。善現，我先福聚於此福聚，百分計之所不能及，如是千分、若百千分、若俱胝百千分、若俱胝那庾多百千分、若數分、若計分、若算分、若喻分、若鄔波尼殺曇分亦不能及。善現，我若具說當于爾時是善男子或善女人所生福聚，乃至是善男子、是善女人所攝福聚，有諸有情則便迷悶心惑狂亂。是故，善現，如來宣說如是法門不可思議、不可稱量，應當希冀不可思議所感異熟。

【鳩】須菩提，我念過去無量阿僧祇劫，於燃燈佛前，得值八百四千萬億那由他諸佛，悉皆供養承事，無空過者。若復有人，於後末世，能受持、讀誦此經，所得功德，於我所供養諸佛功德，百分不及一；千萬億分，乃至算數譬喻所不能及。須菩提，若善男子、善女人，于後末世，有受持、讀誦此經，所得功德，我若具說者，或有人聞，心即狂亂，狐疑不信。須菩提，當知是經義不可思議，果報亦不可思議。”

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབའབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་བགྱི།

（乙十五、于證道時遠離喜動）【玄】爾時，具壽善現復白佛言：“世尊，諸有發趣菩薩乘者，應云何住？云何修行？云何攝伏其心？”

【鳩】爾時須菩提白佛言，“世尊，善男子、善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，云何應住？云何降伏其心？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་དམ།　དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ནས།

【玄】佛告善現：“諸有發趣菩薩乘者，應當發起如是之心：‘我當皆令一切有情於無餘依妙涅盤界而般涅盤，雖度如是一切有情令滅度已，而無有情得滅度者。’何以故？善現，若諸菩薩摩訶薩有情想轉，不應說名菩薩摩訶薩。所以者何？若諸菩薩摩訶薩不應說言有情想轉，如是命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想轉，當知亦爾。何以故？善現，無有少法名為發趣菩薩乘者。”

（乙十六、求教授）佛告善現：“于汝意云何？如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，頗有少法能證阿耨多羅三藐三菩提不？”作是語已，

【鳩】佛告須菩提，“善男子、善女人，發阿耨多羅三藐三菩提者，當生如是心，‘我應滅度一切眾生，滅度一切眾生已，而無有一眾生實滅度者。’何以故？須菩提，若菩薩有我相、人相、眾生相、壽者相，即非菩薩。所以者何？須菩提，實無有法，發阿耨多羅三藐三菩提者。須菩提，于意云何，如來於燃燈佛所，有法得阿耨多羅三藐三菩提不？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།　དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་།

【玄】具壽善現白佛言：“世尊，如我解佛所說義者，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提。”說是語已，

【鳩】“不也，世尊。如我解佛所說義，佛於燃燈佛所無有法得阿耨多羅三藐三菩提。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ།། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་ལ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་ལུང་མི་སྟོན་པ་ཞིག་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་ལ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

【玄】佛告具壽善現言：“如是，如是，善現，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提。何以故？善現，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，若有少法能證阿耨多羅三藐三菩提者，燃燈如來、應、正等覺不應授我記言：‘汝摩納婆于當來世名釋迦牟尼如來、應、正等覺。’善現，以如來無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提，是故燃燈如來、應、正等覺授我記言：‘汝摩納婆于當來世名釋迦牟尼如來、應、正等覺。’所以者何？善現，言如來者，即是真實真如增語；言如來者，即是無生法性增語；言如來者，即是永斷道路增語；言如來者，即是畢竟不生增語。何以故？善現，若實無生，即最勝義。

【鳩】佛言，“如是，如是。須菩提，實無有法，如來得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，若有法，如來得阿耨多羅三藐三菩提者，燃燈佛則不與我授記，‘汝于來世，當得作佛，號釋迦牟尼。’以實無有法，得阿耨多羅三藐三菩提。

是故燃燈佛與我受記，作是言，‘汝于來世，當得作佛，號釋迦牟尼。’何以故？如來者，即諸法如義。

ཡང་རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཡང་མེད། རྫུན་པ་ཡང་མེད་དོ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་གསུངས་སོ༑ རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་མིའི་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ།།

【玄】“善現，若如是說‘如來、應、正等覺能證阿耨多羅三藐三菩提’者，當知此言為不真實。所以者何？善現，由彼謗我起不實執。何以故？善現，無有少法，如來、應、正等覺能證阿耨多羅三藐三菩提。善現，如來現前等所證法，或所說法、或所思法，即於其中非諦非妄，是故，如來說一切法皆是佛法。善現，一切法一切法者，如來說非一切法，是故如來說名一切法一切法。”（乙十七、證道）佛告善現：“譬如士夫具身大身。”

【鳩】若有人言，‘如來得阿耨多羅三藐三菩提。’須菩提，實無有法，佛得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，如來所得阿耨多羅三藐三菩提，於是中無實無虛。是故如來說‘一切法，皆是佛法。’須菩提，所言一切法者，即非一切法，是故名一切法。須菩提，譬如人身長大。”

ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱེས་བུ་མིའི་ལུས་

དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུས་མ་མཆིས་པར་གསུངས་ཏེ༑ དེས་ན་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །

【玄】具壽善現即白佛言：“世尊，如來所說士夫具身大身，如來說為非身，是故說名具身大身。”

【鳩】“須菩提，菩薩亦如是。若作是言，‘我當滅度無量眾生，即不名菩薩。何以故？須菩提，實無有法，名為菩薩。

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་འདི་སྐད་དུ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

【玄】佛言：“善現，如是，如是。若諸菩薩作如是言：‘我當滅度無量有情。’是則不應說名菩薩。何以故？善現，頗有少法名菩薩不？”

【鳩】須菩提言，“世尊，如來說人身長大，即為非大身，是名大身。”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །

【玄】善現答言：“不也，世尊。無有少法名為菩薩。”

【鳩】（鳩摩羅什譯本缺）

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པ། སྲོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བསྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ན༑ དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་བཀོད་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་

འདི་སྐད་དུ། ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པ་ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་སོས་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【玄】佛告善現："有情有情者，如來說非有情，故名有情。是故如來說一切法無有有情、無有命者、無有士夫、無有補特伽羅等。

（乙十八、上求佛地，分六：丙一、國土淨具足）"善現，若諸菩薩作如是言：'我當成辦佛土功德莊嚴。'亦如是說。何以故？善現，佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴者，如來說非莊嚴，是故如來說名佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴。善現，若諸菩薩于無我法無我法深信解者，如來、應、正等覺說為菩薩。"（丙二、無上見智淨具足）佛告善現："于汝意云何？如來等現有肉眼不？"

【鳩】是故佛說一切法，無我，無人，無眾生，無壽者。須菩提，若菩薩作是言，'我當莊嚴佛土'，是不名菩薩。何以故？如來說莊嚴佛土者，即非莊嚴，是名莊嚴。須菩提，若菩薩通達無我法者，如來說名真是菩薩。""須菩提，于意云何，如來有肉眼不？"

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའོ། །

【玄】善現答言："如是，世尊，如來等現有肉眼。"

【鳩】"如是，世尊，如來有肉眼。"

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷའི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【玄】佛言："善現，於汝意云何？如來等現有天眼不？"

【鳩】 “須菩提，于意云何，如來有天眼不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷའི་སྤྱན་མངའོ།།

【玄】善現答言： “如是，世尊，如來等現有天眼。”

【鳩】 “如是，世尊，如來有天眼。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【玄】佛言： “善現，於汝意云何？如來等現有慧眼不？”

【鳩】 “須菩提，于意云何，如來有慧眼不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ།།

【玄】善現答言： “如是，世尊，如來等現有慧眼。”

【鳩】 “如是，世尊，如來有慧眼。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【玄】佛言： “善現，於汝意云何？如來等現有法眼不？”

【鳩】 “須菩提，于意云何，如來有法眼不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ།།

【玄】善現答言： “如是，世尊，如來等現有法眼。”

【鳩】 “如是，世尊，如來有法眼。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【玄】佛言：“善現，於汝意云何？如來等現有佛眼不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，如來有佛眼不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ།།

【玄】善現答言：“如是，世尊，如來等現有佛眼。”

【鳩】“如是，世尊，如來有佛眼。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོད་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ནར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

【玄】佛告善現：“于汝意云何？乃至殑伽河中所有諸沙，如來說是沙不？”善現答言：“如是，世尊。如是，善逝。如來說是沙。”佛言：“善現，於汝意云何？乃至殑伽河中所有沙數，假使有如是等殑伽河，乃至是諸殑伽河中所有沙數，假使有如是等世界，是諸世界寧為多不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，如恒河中所有沙，佛說是沙不？”“如是，世尊，如來說是沙。”“須菩提，于意云何，如一恒河中所有沙，有如是沙等恒河，是諸恒河所有沙數，佛世界如是，寧為多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མང་ལགས་སོ། །

【玄】善現答言：“如是，世尊。如是，善逝。是諸世界其數甚多。”

【鳩】“甚多，世尊。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་བསམ་པ་ཐ་དད་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ངས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། དེ་ཅིའིཕྱིར་ཞེ་ན།རབ་འབྱོར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་རྒྱུན་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དམ།

【玄】佛言：“善現，乃至爾所諸世界中所有有情，彼諸有情各有種種，其心流注，我悉能知。何以故？善現，心流注心流注者，如來說非心流注，是故如來說名心流注心流注。所以者何？善現，過去心不可得，未來心不可得，現在心不可得。”

（丙三、福自在具足）佛告善現：“于汝意云何？若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶，奉施如來、應、正等覺，是善男子或善女人，由是因緣所生福聚，寧為多不？”

【鳩】佛告須菩提，“爾所國土中，所有眾生，若干種心，如來悉知。何以故？如來說諸心，皆為非心，是名為心。所以者何？須菩提，過去心不可得，現在心不可得，未來心不可得。”“須菩提，于意云何，若有人滿三千大千世界七寶，以用佈施，是人以是因緣，得福多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ༔ ༔

【玄】善現答言：“甚多，世尊！甚多，善逝！”

【鳩】“如是，世尊，此人以是因緣，得福甚多。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་འམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། ཡང་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་གསུང་ངོ་། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་འམ།

【玄】佛言：“善現，如是，如是。彼善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。何以故？善現，若有福聚，如來不說福聚福聚。”

（丙四、相身具足，分二：丁一、隨好具足）佛告善現：“于汝意云何？可以色身圓實觀如來不？”

【鳩】“須菩提，若福德有實，如來不說得福德多，以福德無故，如來說得福德多。”“須菩提，于意云何，佛可以具足色身見不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་མི་བལྟའོ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གསུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི། དེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་གྲུབ་པ་ཞེས་བགྱིའོ།།

【玄】善現答言：“不也，世尊。不可以色身圓實觀於如來。何以故？世尊，色身圓實色身圓實者，如來說非圓實，是故如來說名色身圓實色身圓實。”

【鳩】“不也，世尊。如來不應以具足色身見，何以故？如來說具足色身，即非具足色身，是名具足色身。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

（丁二、大人相具足）【玄】佛告善現：“于汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，如來可以具足諸相見不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་གསུངས་པ་དེ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །

【玄】善現答言：“不也，世尊。不可以諸相具足觀於如來。何以故？世尊，諸相具足諸相具足者，如來說為非相具足，是故如來說名諸相具足諸相具足。”

【鳩】“不也，世尊。如來不應以具足諸相見。何以故？如來說諸相具足，即非具足，是名諸相具足。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྙམ་དུ་ངས་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དགོངས་སོ་སྙམ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་སུ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མེད་པ་དང་ལོག་པར་ཟིན་པས་ང་ལ་བསྐུར་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཆོས་བསྟན་པ་ཆོས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

（丙五、語具足）【玄】佛告善現：“于汝意云何？如來頗作是念‘我當有所說法’耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，若言如來有所說法，即為謗我，為非善取。何以故？善現，說法說法者，無法可得，故名說法。”

【鳩】“須菩提，汝勿謂如來作是念，我當有所說法，莫作是念。何以故？若人言‘如來有所說法’，即為謗佛，不能解我所說故。須菩提，說法者，無法可說，是名說法。”

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པ་འདི་ཐོས་ནས། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ།

（丙六、心具足，分七：丁一、為念處）【玄】爾時，具壽善現白佛言：“世尊，于當來世後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，頗有有情聞說如是色類法已，能深信不？”

【鳩】爾時慧命須菩提白佛言，“世尊，頗有眾生，于未來世，聞說是法，生信心不？”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་នོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་སེམས་ཅན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡོད་དམ།

【玄】佛言：“善現，彼非有情，非不有情。何以故？善現，一切有情者，如來說非有情，故名一切有情。”

（丁二、為正覺）佛告善現：“于汝意云何？頗有少法，如來、應、正等覺現證無上正等菩提耶？”

【鳩】佛言，“須菩提，彼非眾生，非不眾生。何以故？須菩提，眾生眾生者，如來說非眾生，是名眾生。”

ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །

【玄】具壽善現白佛言：“世尊，如我解佛所說義者，無有少法，如來、應、正等覺現證無上正等菩提。” 佛言：善現！如是！如是！於中少法無有無得，故名無上正等菩提。

【鳩】須菩提白佛言，“世尊，佛得阿耨多羅三藐三菩提，為無所得耶？”佛言:如是，如是，須菩提，我于阿耨多羅三藐三菩提，乃至無有少法可得，是名阿耨多羅三藐三菩提。

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཤིང་མེད་དེ། དེས་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ།། ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་དེ་ནི་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་གང་མེད་པས། དེས་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ།། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། སྲོག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།། རབ་འབྱོར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་ཆོས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།།

【玄】“複次，善現，是法平等，於其中間無不平等，故名無上正等菩提。以無我性、無有情性、無命者性、無士夫性、無補特伽羅等性，平等故名無上正等菩提。一切善法無不現證，一切善法無不妙覺。善現，善法善法者，如來一切說為非法，是故如來說名善法善法。

【鳩】 “複次須菩提，是法平等，無有高下，是名阿耨多羅三藐三菩提。以

無我，無人，無眾生，無壽者，修一切善法，即得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提！所言善法者，如來說非善法，是名善法。

ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཕུང་པོ་མངོན་པར་བསྡུས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཙམ་བཟུང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ན། རབ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་ཕོད་པ་ནས། རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟོད་དོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྙམ་དུ་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགྲོལ་ལོ་ཞེས་དགོངས་སོ་སྙམ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་མི་ལྟའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

（丁三、為施設大利法）【玄】“複次，善現，若善男子或善女人集七寶聚，量等三千大千世界其中所有妙高山王，持用佈施。若善男子或善女人，于此般若波羅蜜多經中乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意。善現，前說福聚於此福聚，百分計之所不能及，如是千分、若百千分、若俱胝百千分、若俱胝那庾多百千分、若數分、若計分、若算分、若喻分、若烏波尼殺曇分亦不能及。”

【鳩】“須菩提，若三千大千世界中，所有諸須彌山王，如是等七寶聚，有人持用佈施。若人以此般若波羅蜜經，乃至四句偈等，受持、讀誦，為他人說，於前福德，百分不及一，百千萬億分，乃至算數譬喻所不能及。”

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་དགྲོལ་བའི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་ཞིག་དགྲོལ་བར་གྱུར་ན། འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།

གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།། རབ་འབྱོར་བདག་ཏུ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། འཛིན་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ན། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་ངོ་།། རབ་འབྱོར་བྱིས་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་སྐྱེ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་ གཤེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

（丁四、為施設大利教授）【玄】佛告善現：“于汝意云何？如來頗作是念‘我當度脫諸有情’耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，無少有情如來度者。善現，若有有情如來度者，如來即應有其我執，有有情執，有命者執，有士夫執，有補特伽羅等執。善現，我等執者，如來說為非執，故名我等執，而諸愚夫異生強有此執。善現，愚夫異生者，如來說為非生，故名愚夫異生。”

（丁五、為攝取法身）佛告善現：“于汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”

【鳩】“須菩提，于意云何，汝等勿謂如來作是念，我當度眾生。須菩提，莫作是念。何以故？實無有眾生如來度者。若有眾生如來度者，如來即有我、人、眾生、壽者。須菩提，如來說有我者，即非有我，而凡夫之人以為有我。須菩提，凡夫者，如來說即非凡夫，是名凡夫。”“須菩提，于意云何，可以三十二相觀如來不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། །

【玄】善現答言：“如我解佛所說義者，不應以諸相具足觀於如來。”

【鳩】須菩提言，“如是，如是。以三十二相觀如來。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་འགྱུར་ན།　འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།　དེ་བས་ན་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བྱའོ།།

【玄】佛言："善現，善哉！善哉！如是，如是，如汝所說，不應以諸相具足觀於如來。善現，若以諸相具足觀如來者，轉輪聖王應是如來。是故不應以諸相具足觀於如來，如是應以諸相非相觀於如來。"

【鳩】佛言，"須菩提，若以三十二相觀如來者，轉輪聖王，即是如來。"

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།།　བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་བ་ལྟར་ན།　མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ།།

【玄】(玄奘譯本缺)

【鳩】須菩提白佛言，"世尊，如我解佛所說義，不應以三十二相觀如來。"

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།　།གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་།　།གང་དག་ང་ལ་སྒྲ་ཤེས་པ།　།ལོག་འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ།　།ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས།　།དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་ནུས།　།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན་རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་མི་བྱའོ།　རབ་འབྱོར་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མེད་དོ།།

【玄】爾時，世尊而說頌曰："諸以色觀我，以音聲尋我，彼生履邪斷，不能當見我。應觀佛法性，即導師法身，法性非所識，故彼不能了。"

佛告善現："于汝意云何？如來、應、正等覺以諸相具足現證無上正等覺耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，如來、應、正等覺不

以諸相具足現證無上正等菩提。

【鳩】爾時世尊而說偈言，“若以色見我，以音聲求我，是人行邪道，不能見如來。”“須菩提，汝若作是念，‘如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。’須菩提，莫作是念。如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，汝若作是念，‘發阿耨多羅三藐三菩提心者，說諸法斷滅。’莫作是念。何以故？發阿耨多羅三藐三菩提心者，於法不說斷滅相。”

རབ་འབྱོར་ཁྱོད་འདི་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ལ་ལ་ཞིག་རྣམ་པར་བཤིག་པའམ་ཆད་པར་བཏགས་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ཡང་རྣམ་པར་བཤིག་པའམ། ཆད་པར་བཏགས་པ་མེད་དོ།། ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བདག་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།

（丁六、為不住生死涅盤，分二：戊一、不住涅盤）【玄】“複次，善現，如是發趣菩薩乘者，頗施設少法若壞若斷耶？善現，汝今勿當作如是觀，諸有發趣菩薩乘者，終不施設少法若壞若斷。“複次，善現，若善男子或善女人，以殑伽河沙等世界盛滿七寶，奉施如來、應、正等覺；若有菩薩于諸無我、無生法中獲得堪忍，由是因緣所生福聚甚多於彼。

【鳩】“須菩提，若菩薩以滿恒河沙等世界七寶，持用佈施；若複有人，知一切法無我，得成於忍，此菩薩，勝前菩薩，所得功德。”

ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཚེ་དང་

ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།　བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བགྱི་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ།　རབ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་མོད་ཀྱིས།　ལོག་པར་མི་གཟུང་སྟེ་དེས་ན་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞེས་བྱའོ།།

（戊二、不住輪回）【玄】“複次，善現，菩薩不應攝受福聚。”具壽善現即白佛言：“世尊，云何菩薩不應攝受福聚？佛言：“善現，所應攝受不應攝受，是故說名所應攝受。”

【鳩】何以故？須菩提，以諸菩薩，不受福德故。須菩提白佛言，“世尊，云何菩薩不受福德？”　“須菩提，菩薩所作福德，不應貪著，是故說不受福德。”

ཡང་རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ།　དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུད་དམ།　བྱོན་ཏམ། བཞེངས་སམ།　བཞུགས་སམ།　མནལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན།　དེ་ཡིས་ངས་བཤད་པའི་དོན་མི་ཤེས་སོ།།　དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།　རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི;　གར་ཡང་མ་བཞུད། གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།　དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།།　ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ།　རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྡུལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག　འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།　རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་དུ་ཕྱེ་མར་བྱས་ན།　རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།　རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

（丁七、為行住淨，分三：戊一、威儀行住）【玄】“複次，善現，若有說言：‘如來若去、若來、若住、若坐、若臥。’是人不解我所說義。何以故？善現，言如來者，即是真實真如增語，都無所去、無所從來，故名如來、應、正等覺。

（戊二、名色觀破自在行住）“複次，善現，若善男子或善女人，乃至三千大千世界大地極微塵量等世界，即以如是無數世界色像為量如極微聚。

善現，於汝意云何？是極微聚寧為多不？”

【鳩】“須菩提，若有人言，‘如來若來若去，若坐若臥。’是人不解我所說義。何以故？如來者，無所從來，亦無所去，故名如來。”“須菩提，若善男子、善女人，以三千大千世界碎為微塵，于意云何，是微塵眾，寧為多不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་མང་བ་ལགས་སོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཤིག་མཆིས་པར་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བཀའ་མི་སྩོལ་བའི་སླད་དུའོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཚོགས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བགྱིའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཁམས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བགྱིའོ།། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞིག་མཆིས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་རིལ་པོར་འཛིན་པར་གྱུར་པའི་སླད་དུའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རིལ་པོར་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དེ་འཛིན་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རིལ་པོར་འཛིན་པ་
ཞེས་བགྱིའོ། །

【玄】善現答言：“是極微聚甚多，世尊！甚多，善逝！何以故？世尊，若極微聚是實有者，佛不應說為極微聚。所以者何？如來說極微聚，即為非聚，故名極微聚。如來說三千大千世界，即非世界，故名三千大千世界。何以故？世尊，若世界是實有者，即為一合執。如來說一合執，即為非執，故名一合執。”

【鳩】須菩提言，“甚多，世尊。何以故？若是微塵眾實有者，佛即不說是微塵眾。所以者何？佛說微塵眾，即非微塵眾，是名微塵眾。世尊，如來所說三

千大千世界，即非世界，是名世界。何以故？若世界實有者，即是一合相，如來說一合相，即非一合相，是名一合相。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རིལ་པོ་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དེ། ཆོས་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་ངོ༎ རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་། སྲོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ༎ ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་དག་པས་སྨྲ་བས་སྨྲ་བ་ཡིན་ནམ།

【玄】佛言：“善現，此一合執不可言說、不可戲論，然彼一切愚夫異生強執是法。“何以故？善現，若作是言：‘如來宣說我見、有情見、命者見、士夫見、補特伽羅見、意生見、摩納婆見、作者見、受者見。’于汝意云何？如是所說為正語不？”

【鳩】“須菩提，一合相者，即是不可說，但凡夫之人，貪著其事。”“須菩提，若人言，‘佛說我見，人見，眾生見，壽者見。’須菩提，于意云何，是人解我所說義不？”

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མ་ལགས་སོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ༑ དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེག་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་བགྱིའོ༎

【玄】善現答言：“不也，世尊。不也，善逝。如是所說非為正語。所以者何？如來所說我見、有情見、命者見、士夫見、補特伽羅見、意生見、摩納婆見、作者見、受者見，即為非見，故名我見乃至受者見。”

【鳩】“不也，世尊。是人不解如來所說義。何以故？世尊說我見，人見，眾生見，壽者見，即非我見，人見，眾生見，壽者見，是名我見，人見，眾生見，壽者見。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ། བལྟ་བར་བྱ། མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ནས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་མི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ།

【玄】佛告善現：“諸有發趣菩薩乘者，于一切法應如是知、應如是見、應如是信解，如是不住法想。何以故？善現，法想法想者，如來說為非想，是故如來說名法想法想。

【鳩】“須菩提，發阿耨多羅三藐三菩提心者，於一切法，應如是知，如是見，如是信解，不生法相。須菩提，所言法相者，如來說即非法相，是名法相。”

།ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་གྲངས་མེད་པ་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིག་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བླངས་ནས་འཛིན་ཏམ། འཆང་ངམ། ཀློག་གམ། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་དམ། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།། ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅེ་ན། ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། དེས་ན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ།

（戊三、不染行住，分二：己一、說法不染）【玄】復次，善現，若菩薩摩訶薩以無量無數世界盛滿七寶奉施如來、應、正等覺；若善男子或善女人，于此般若波羅蜜多經中乃至四句伽陀，受持讀誦，究竟通利，如理作意，及廣為他宣說開示，由此因緣所生福聚，甚多於前無量無數。云何為他

宣說開示？如不為他宣說開示，故名為他宣說開示。”

【鳩】“須菩提，若有人以滿無量阿僧祇世界七寶，持用佈施；若有善男子、善女人，發菩提心者，持於此經，乃至四句偈等，受持、讀誦，為人演說，其福勝彼。云何為人演說，不取於相，如如不動。

།སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཆུ་བུར་དང་།། རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ལྟ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ནས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་དང་། དགེ་སློང་དེ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། འཁོར་བཞི་པོ་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ།། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།། །།

（己二、流轉不染）【玄】爾時，世尊而說頌曰：“諸和合所為，如星翳燈幻，露泡夢電雲，應作如是觀。”時，薄伽梵說是經已，尊者善現及諸苾芻、苾芻尼、鄔波索迦、鄔波斯迦，並諸世間天、人、阿素洛、健達縛等，聞薄伽梵所說經已，皆大歡喜，信受奉行。

【鳩】何以故？一切有為法，如夢幻泡影，如露亦如電，應作如是觀。佛說是經已，長老須菩提，及諸比丘、比丘尼、優婆塞、優婆夷，一切世間天、人、阿修羅，聞佛所說，皆大歡喜，信受奉行 。

【補譯】

ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ།　པྲ་ཛྙཱ་པ་ར་མི་ཏ་ཡེ།　ཨོཾ་ན་ཏ་ད་དི་ཏ།　ཨི་ལི་ཤི།　ཨི་ལི་ཤི།

那摩巴嘎瓦迭　紮嘉巴日阿密達耶　嗡納大達底達　伊理悉　伊理悉

མི་ལི་ཤི།　མི་ལི་ཤི།　བྷི་ན་ཡན་བྷི་ན་ཡན།　ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ།　པྲཏ་ཙཾ་པྲ་ཏི།　ཨི་རི་ཏི།

迷離悉　迷離悉　彼那言彼那言　那摩巴嘎瓦迭　折當雅紮底　伊日第

ཨི་རི་ཏི།　མི་རི་ཏི།　མི་རི་ཏི།　ཤུ་རི་ཏི།　ཤུ་རི་ཏི།　ཨུ་ཤུ་རི།　ཨུ་ཤུ་རི།　བྷ་ཡུ་ཡེ།

伊日第　密日第　密日第　修日第　修日第　鄔修日　鄔修日　巴玉耶

བྷ་ཡུ་ཡེ་སྭཱ་ཧཱ།།　རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་སྙིང་པོ་འདི་ལན་གཅིག་བཟླས་པས་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་བཀླགས་པ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།། །།

巴玉耶娑哈

(誦此能斷金剛經心咒一遍，功德與讀誦九千萬遍《金剛經》相等)

ཡེ་དྷརྨཱ་　ཧེ་ཏུ་པྲ་བྷ་ཝ་　ཧེ་ཏུནྟེ་ཥཱན྄་ཐཱ་ག་ཏོ་　ཧྱ་བ་དཏ།

耶達爾瑪　黑杜紮巴瓦　黑敦迭堪達塔嘎多 黑雅瓦迭達

ཏེ་ཥཱཉྩ་ཡོ་ནི་རོ་དྷ་　ཨེ་ཝཾ་བཱ་དི་མ་ཧཱ་ཤྲ་མ་ཎཿ་སྭཱ་ཧཱ།། །།　སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

迭堪雜約尼若達　唉旺哇第瑪哈夏爾瑪那娑哈　吉祥圓滿！

【注】

1. 能斷金剛般若波羅蜜多經大唐三藏法師玄奘譯，版本為美國佛學會藏經閣
2. 金剛般若波羅蜜經姚秦三藏法師鳩摩羅什譯，版本為 CBETAT08n0235
3. 藏文版本參考 ACIP 、 ADARSHA

佛說能斷金剛般若波羅蜜多經

唐三藏法師 義淨 奉制譯

如是我聞。一時薄伽梵，在名稱大城，戰勝林施孤獨園，與大苾芻眾千二百五十人俱， 及大菩薩眾。爾時，世尊于日初分時，著衣持缽，入城乞食。次第乞已，還至本處。飯食 訖，收衣缽，洗足已，於先設座，跏趺端坐，正念而住。時諸苾芻來詣佛所，頂禮雙足，右繞三匝，退坐一面。

爾時，具壽妙生，在大眾中，承佛神力，即從座起，偏袒右肩，右膝著地，合掌恭敬白佛言：「稀有！世尊！稀有！善逝。如來應正等覺，能以最勝利益，益諸菩薩；能以最勝付囑，囑諸菩薩。世尊！若有發趣菩薩乘者，云何應住？云何修行？云何攝伏其心？」

佛告妙生：「善哉善哉！如是如是！如汝所說：如來以勝利益，益諸菩薩；以勝付囑， 囑諸菩薩。妙生！汝應諦聽，極善作意，吾當為汝分別解說。若有發趣菩薩乘者，應如是住，如是修行，如是攝伏其心。」

妙生言：「唯然，世尊！願樂欲聞。」

佛告妙生：「若有發趣菩薩乘者，當生如是心：所有一切眾生之類，若卵生、胎生、濕生、化生，若有色、無色，有想、無想，非有想、非無想，盡諸世界所有眾生，如是一切， 我皆令

入無餘涅盤而滅度之。雖令如是無量眾生證圓寂已，而無有一眾生入圓寂者。何以 故？妙生！若菩薩有眾生想者，則不名菩薩。所以者何？由有我想、眾生想、壽者想、更求趣想故。

「複次，妙生！菩薩不住于事，應行佈施。不住隨處，應行佈施。不住色聲香味觸法， 應行佈施。妙生！菩薩如是佈施，乃至相想，亦不應住。何以故？由不住施，福聚難量。妙生！于汝意云何？東方虛空可知量不？」

妙生言：「不爾，世尊！」

「南西北方，四維上下，十方虛空，可知量不？」妙生言：「不爾，世尊！」

「妙生！菩薩行不住施，所得福聚不可知量，亦複如是。

「妙生！于汝意云何？可以具足勝相觀如來不？」

妙生言：「不爾，世尊！不應以勝相觀於如來。何以故？如來說勝相，即非勝相。」

「妙生！所有勝相，皆是虛妄。若無勝相，即非虛妄。是故應以勝相無相觀於如來。」

妙生言：「世尊！頗有眾生，于當來世，後五百歲，正法滅時，聞說是經，生實信不？」

佛告妙生：「莫作是說：『頗有眾生，于當來世，後五百歲，正法滅時，聞說是經，生實信不？』妙生！當來之世，有諸菩薩，具戒具德具慧，而彼菩薩，非于一佛承事供養，植諸

善根；已於無量百千佛所，而行奉事，植諸善根。是人乃能於此經典生一信心。妙生！如來悉知是人，悉見是人，彼諸菩薩當生當攝，無量福聚。何以故？由彼菩薩，無我想眾生想壽者想更求趣想。

「彼諸菩薩，非法想，非非法想，非想，非無想。何以故？若彼菩薩有法想，即有我 執、有情執、壽者執、更求趣執。若有非法想，彼亦有我執有情執壽者執更求趣執。妙生！ 是故菩薩，不應取法，不應取非法。以是義故，如來密意宣說筏喻法門，諸有智者，法尚應舍，何況非法。

「妙生！于汝意云何？如來於無上菩提有所證不？複有少法是所說不？」

妙生言：「如我解佛所說義，如來於無上菩提實無所證，亦無所說。何以故？佛所說法，不可取，不可說，彼非法，非非法。何以故？以諸聖者，皆是無為所顯現故。」

「妙生！于汝意云何？若善男子善女人，以滿三千大千世界七寶持用佈施，得福多不？」

妙生言：「甚多，世尊！何以故？此福聚者，則非是聚，是故如來說為福聚福聚。」

「妙生！若有善男子善女人，以滿三千大千世界七寶，持用佈施；若複有人，能於此經乃至一四句頌，若自受持，為他

演說，以是因緣所生福聚，極多於彼無量無數。何以故？妙生！由諸如來無上等覺，從此經出；諸佛世尊，從此經生。是故妙生！佛、法者，如來說非佛、法，是名佛、法。

「妙生！于汝意云何？諸預流者頗作是念：『我得預流果』不？」

妙生言：「不爾，世尊！何以故？諸預流者，無法可預，
故名預流。不預色聲香味觸法，故名預流。世尊！若預流
者作是念：『我得預流果』者，則有我執，有情壽者更求
趣執。」

「妙生！于汝意云何？諸一來者頗作是念：『我得一來果』不？」
妙生言：「不爾，世尊！何以故？由彼無有少法證一來性，故名一來。」

「妙生！于汝意云何？諸不還者頗作是念：『我得不還果』不？」
妙生言：「不爾，世尊！何以故？由彼無有少法證不還性，故名不還。」
「妙生！于汝意云何？諸阿羅漢頗作是念:『我得阿羅漢果』不？」
妙生言：「不爾，世尊！由彼無有少法名阿羅漢。世尊！若阿羅漢作是念：『我得阿羅漢果』者，則有我執，有情壽者

更求趣執。世尊！如來說我得無諍住中最為第一。世尊！我是阿羅漢離于欲染，而實未曾作如是念：『我是阿羅漢。』世尊！若作是念，我得阿羅漢者， 如來即不說我妙生得無諍住，最為第一。以都無所住，是故說我得無諍住。」

「妙生！于汝意云何？如來昔在然燈佛所，頗有少法是可取不？」妙生言：「不爾，世尊！如來於然燈佛所，實無可取。」

「妙生！若有菩薩作如是語：『我當成就莊嚴國土者。』此為妄語。何以故？莊嚴佛土者，如來說非莊嚴，由此說為國土莊嚴。是故，妙生！菩薩不住于事，不住隨處，不住色聲香味觸法，應生其心；應生不住事心，應生不住隨處心，應生不住色聲香味觸法心。

「妙生！譬如有人，身如妙高山王，于意云何？是身為大不？」妙生言：「甚大，世尊！何以故？彼之大身，如來說為非身。以彼非有，說名為身。」

「妙生！于汝意云何？如殑伽河中所有沙數，複有如是沙等殑伽河，此諸河沙，寧為多不？」

妙生言：「甚多，世尊！河尚無數，況複其沙。」

「妙生！我今實言告汝，若複有人，以寶滿此河沙數量世界，奉施如來，得福多不？」妙生言：「甚多，世尊！」

「妙生！若複有人，於此經中受持一頌，並為他說，而此福聚，勝前福聚無量無邊。

「妙生！若國土中有此法門，為他解說，乃至四句伽陀，當知此地，即是制底，一切天人阿蘇羅等，皆應右繞而為敬禮；何況盡能受持讀誦，當知是人，則為最上第一稀有。又此方所，即為有佛，及尊重弟子。

「妙生！于汝意云何？頗有少法是如來所說不？」妙生言：「不爾，世尊！無有少法是如來所說。」

「妙生！三千大千世界所有地塵，是為多不？」妙生言：「甚多，世尊！何以故？諸地塵，佛說非塵，故名地塵。此諸世界，佛說非世界，故名世界。」

「妙生！于汝意云何？可以三十二大丈夫相觀如來不？」妙生言：「不爾，世尊！不應以三十二相觀於如來。何以故？三十二相，佛說非相，是故說為大丈夫相。」
「妙生！若有男子女人，以殑伽河沙等身命佈施；若複有人，於此經中受持一頌，並為他說，其福勝彼無量無數。」

爾時，妙生聞說是經，深解義趣，涕淚悲泣而白佛言：「稀有！世尊！我從生智已來， 未曾得聞如是深經。世尊！當何名此經？我等云何奉持？」

佛告妙生：「此經名為般若波羅蜜多，如是應持。何以故？佛說般若波羅蜜多，則非般若波羅蜜多。」

「世尊！若複有人，聞說是經生實想者，當知是人最上稀有。世尊！此實想者，即非實想，是故如來說名實想實想。世尊！我聞是經，心生信解，未為稀有。若當來世，有聞是 經，能受持者，是人則為第一稀有。何以故？彼人無我想眾生想壽者想更求趣想。所以者 何？世尊！我想眾生想壽者想更求趣想，即是非想。所以者何？諸佛世尊離諸想故。」

「妙生！如是如是！若複有人，得聞是經，不驚不怖不畏，當知是人第一稀有。何以 故？妙生！此最勝波羅蜜多，是如來所說諸波羅蜜多。如來說者，即是無邊佛所宣說，是故名為最勝波羅蜜多。

「妙生！如來說忍辱波羅蜜多，即非忍辱波羅蜜多。何以故？如我昔為羯陵伽王割截支體時，無我想眾生想壽者想更求趣想。我無是想，亦非無想。所以者何？我有是想者，應生瞋恨。妙生！又念過去於五百世，作忍辱僊人，我于爾時，無如是等想。是故應離諸想，發趣無上菩提之心，不應住色聲香味觸法，都無所住而生其心；不應住法，不應住非法，應生其心。何以故？若有所住，即為非住。是故佛說菩薩應無所住而行佈施。妙生！菩薩為利益一切眾生，應如是佈施。

「此眾生想，即為非想；彼諸眾生，即非眾生。何以故？諸佛如來離諸想故。妙生！如來是實語者，如語者，不誑語者，不異語者。妙生！如來所證法及所說法，此即非實非妄。妙

生！若菩薩心，住於事而行佈施，如人入闇，則無所見。若不住事而行佈施，如人有目， 日光明照，見種種色，是故菩薩不住于事應行其施。妙生！若有善男子善女人。能於此經受持讀誦，為他演說，如是之人，佛以智眼悉知悉見，當生當攝無量福聚。

「妙生！若有善男子善女人，初日分以殑伽河沙等身佈施，中日分複以殑伽河沙等身佈施，後日分亦以殑伽河沙等身佈施，如是無量百千萬億劫，以身佈施。若複有人，聞此經 典，不生譭謗，其福勝彼，何況書寫受持讀誦，為人解說。

「妙生！是經有不可思議不可稱量無邊功德，如來為發大乘者說，為發最上乘者說。若有人能受持讀誦，廣為他說，如來悉知悉見是人，皆得成就不可量不可稱不可思議福業之聚。當知是人，則為以肩荷負如來無上菩提。何以故？妙生！若樂小法者，則著我見眾生見壽者見更求趣見，是人若能讀誦受持此經，無有是處。

「妙生！所在之處，若有此經，當知此處，則是制底，一切世間天人阿蘇羅，所應恭敬，作禮圍繞，以諸香華供養其處。

「妙生！若有善男子善女人，于此經典受持讀誦演說之時，或為人輕辱。何以故？妙 生！當知是人，於前世中造諸惡業，應墮惡道，由於現在得遭輕辱，此為善事，能盡惡業， 速至菩提故。

「妙生！我憶過去過無數劫，在然燈佛先，得值八十四億那庾多佛，悉皆供養承事，無違背者。若複有人，於後五百歲正法滅時，能於此經受持讀誦，解其義趣，廣為他說，所得功德，以前功德比此功德，百分不及一，千萬億分算分勢分比數分因分，乃至譬喻亦不能 及。妙生！我若具說受持讀誦此經功德，或有人聞，心則狂亂，疑惑不信。妙生！當知是經不可思議，其受持者，應當希望不可思議所生福聚。」

複次，妙生白佛言：「世尊！若有發趣菩薩乘者。應云何住？云何修行？云何攝伏其心？」

佛告妙生：「若有發趣菩薩乘者，當生如是心：我當度脫一切眾生，悉皆令入無餘涅盤。雖有如是無量眾生證於圓寂，而無有一眾生證圓寂者。何以故？妙生！若菩薩有眾生想者，則不名菩薩。所以者何？妙生！實無有法，可名發趣菩薩乘者。

「妙生！于汝意云何？如來於然燈佛所，頗有少法是所證不？」妙生言：「如來於然燈佛所，無法可證，而得菩提。」

佛言：「如是，如是。妙生！實無有法，如來於然燈佛所，有所證悟，得大菩提。若證法者，然燈佛則不與我授記：『摩納婆！汝于來世，當得作佛，號釋迦牟尼。』以無所得故，

然燈佛與我授記，當得作佛，號釋迦牟尼。何以故？妙生！言如來者，即是實性真如之異名也。

「妙生！若言如來證得無上正等覺者，是為妄語。何以故？實無有法如來證得無上正 覺。妙生！如來所得正覺之法，此即非實非虛。是故佛說，一切法者，即是佛法。妙生！一切法、一切法者，如來說為非法，是故如來說一切法者，即是佛法。妙生！譬如丈夫，其身長大。」
妙生言：「世尊！如來說為大身者，即說為非身，是名大身。」

佛告妙生：「如是，如是。若菩薩作是語：『我當度眾生令寂滅者。』則不名菩薩。妙 生！頗有少法名菩薩不？」答言：「不爾，世尊！」「妙生！是故如來說一切法，無我無眾生無壽者無更求趣。

「妙生！若有菩薩言：『我當成就佛土嚴勝、佛土嚴勝者，如來說為非是嚴勝，是故如來說為嚴勝。妙生！若有信解一切法無性、一切法無性者，如來說名真是菩薩菩薩。

「妙生！于汝意云何？如來有肉眼不？」妙生言：「如是，世尊！如來有肉眼。」

「如來有天眼不？」
「如是，世尊！如來有天眼。」
「如來有慧眼不？」

「如是，世尊！如來有慧眼。」

「如來有法眼不？」
「如是，世尊！如來有法眼。」
「如來有佛眼不？」
「如是，世尊！如來有佛眼。」

「妙生！于汝意云何？如殑伽河中所有沙數，複有如是沙等殑伽河，隨諸河沙，有爾所世界，是為多不？」
妙生言：「甚多，世尊！」

「妙生！此世界中所有眾生，種種性行，其心流轉，我悉了知。何以故？妙生！心陀羅尼者，如來說為無持，由無持故，心遂流轉。何以故？妙生！過去心不可得，未來心不可 得，現在心不可得。

「妙生。于汝意云何？若人以滿三千大千世界七寶
佈施，是人得福多不？」妙生言：「甚多，世尊！」

「妙生！若此福聚是福聚者，如來則不說為福聚福聚。
「妙生！于汝意云何？可以色身圓滿觀如來不？」

「不爾，世尊！不應以色身圓滿觀於如來。何以故？色身圓滿色身圓滿者，如來說非圓滿，是故名為色身圓滿。」

「妙生！可以具相觀如來不？」
「不爾，世尊！不應以具相觀於如來。何以故？諸具相者，如來說非具相，是故如來說名具相。」

「妙生！于汝意云何？如來作是念：我說法耶？汝勿作是見。若言如來有所說法者，則為謗我。何以故？言說法說法者，無法可說，是名說法。」
妙生白佛言：「世尊！于當來世，頗有眾生，聞說是經，生信心不？」
佛告妙生：「有生信者。彼非眾生，非非眾生。何以故？眾生眾生者，如來說非眾生， 是名眾生。

「妙生！于汝意云何？佛得無上正等覺時，頗有少法所證不？」妙生言：「實無有法是佛所證。」

佛告妙生：「如是，如是！此中無有少法可得，故名無上正等菩提。妙生！是法平等， 無有高下，故名無上正等菩提。以無我無眾生無壽者無更求趣性，其性平等，故名無上正等菩提。一切善法皆正覺了，故名無上正等正覺。妙生！善法者，如來說為非法，故名善法。

「妙生！若三千大千世界中，所有諸妙高山王，如是等七寶聚，有人持用佈施。若複有人，於此經中，乃至一四句頌，若自受持，及為他說。以前福聚比此福聚，假令分此以為百

分，彼亦不能及一分，或千分億分算分勢分數分因分，乃至譬喻亦不能及一。

「妙生！于汝意云何？如來度眾生不？汝莫作是見：『如來度眾生。』何以故？曾無有一眾生是如來度者。若有眾生是如來度者，如來則有我見眾生見壽者見更求趣見。妙生！我等執者，如來說為非執，而諸愚夫妄為此執。妙生！愚夫眾生，如來說為非生，故名愚夫眾生。

「妙生！于汝意云何？應以具相觀如來不？」
「不爾，世尊！不應以具相觀於如來。」

「妙生！若以具相觀如來者，轉輪聖王應是如來，是故不應以具相觀於如來，應以諸相非相觀於如來。」爾時，世尊而說頌曰：

「若以色見我以音聲求我　是人起邪觀　不能當見我
應觀佛法性　即導師法身　法性非所識　故彼不能了

「妙生！諸有發趣菩薩乘者，其所有法是斷滅不？汝莫作是見。何以故？趣菩薩乘者，其法不失。

「妙生！若有男子女人，以滿殑伽河沙世界七寶佈施。若複有人，於無我理、不生法中，得忍解者，所生福聚，極多於彼無量無數。妙生！菩薩不應取其福聚。」

妙生言：「菩薩豈不取福聚耶？」
佛告妙生：「是應正取，不應越取，是故說取。

「妙生！如有說言，如來若來若去若坐若臥者，是人不解我所說義。何以故？妙生！都無去來，故名如來。

「妙生！若有男子女人，以三千大千世界土地碎為墨塵。
妙生！于汝意云何？是極微聚，寧為多不？」
妙生言：「甚多，世尊！何以故？若聚性是實者，如來不說為極微聚極微聚。何以故？ 極微聚者，世尊說為非極微聚，故名極微聚。世尊！如來所說三千大千世界，說為非世界，故名三千大千世界。何以故？若世界實有，如來則有聚執。佛說聚執者，說為非聚執，是故說為聚執。」

「妙生！此聚執者，是世言論，然其體性，實無可說，但是愚夫異生之所妄執。

「妙生！如有說雲：佛說我見眾生見壽者見求趣見者，
是為正說為不正耶？」妙生言：「不爾，世尊！何以
故？若有我見如來說者，即是非見，故名我見。」

「妙生！諸有發趣菩薩乘者，於一切法，應如是知，如是見，如是解。如是解者，乃至法想亦無所住。何以故？妙生！法想法想者，如來說為非想，故名法想法想。

「妙生！若有人以滿無量無數世界七寶，持用佈施。若複有人，能於此經，乃至受持讀誦四句伽陀，令其通利，廣為他人正說其義，以是因緣所生福聚，極多於彼無量無數。云何正說？無法可說，是名正說。」爾時，世尊說伽陀曰：

「一切有為法　如星翳燈幻　露泡夢電雲　應作如是觀」

爾時，薄伽梵說是經已，具壽妙生，及諸菩薩摩訶薩、苾芻、苾芻尼、鄔波索迦、鄔波斯迦、一切世間天人阿蘇羅等，皆大歡喜，信受奉行。

佛說能斷金剛般若波羅蜜多經

——◆ 附錄 ◆——

༄༅། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་དོན་བདུན་གྱི་ས་བཅད་བཞུགས་སོ། །

金剛經科判

(古譯) 世親阿闍梨所作《金剛經七義》科判

“七義句”分七：甲一、種性不斷，甲二、發起行相，甲三、行所住處，甲四、對治，甲五、不失，甲六、地，甲七、立名。

དོན་གྱི་གནས་ལ་བདུན་ལས། ༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། ༢ རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ༣ དེའི་རྟེན་དང་། ༤ གཉེན་པོ་དང་། ༥ མི་ཉམས་པ་དང་། ༦ ས་དང་། ༧ མཚན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།

甲一、種性不斷 ༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ།

甲二、發起行相 ༢ རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

甲三、行所住處，分十八 ༣ དེའི་རྟེན་ལ་བཅོ་བརྒྱད།

(乙一、發心；乙二、波羅蜜相應行；乙三、欲得色身；乙四、欲得法身；乙五、于修道得勝中無慢；乙六、不離佛出時；乙七、願淨佛土；乙八、成熟眾生；乙九、遠離隨順外論散亂；乙十、色及眾生身摶取中觀破相應行；乙十一、供養給侍如來；乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等；乙十三、忍苦；乙十四、離寂靜味；乙十五、于證道時遠離喜動；乙十六、求教授；乙十七、證道；乙十八、上求佛地）

乙一、發心 ༡ སེམས་བསྐྱེད་པ།

乙二、波羅蜜相應行 ༢ ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ།

乙三、欲得色身 ༣ གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།

乙四、欲得法身，分二 ༤ ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ་ལ་གཉིས།

（丙一、言說法身；丙二、證得法身）

丙一、言說法身 ༡ བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།

丙二、證得法身，分二 ༢ རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ་ལ་གཉིས།

（丁一、智相法身；丁二、福相法身）

丁一、智相法身 ༡ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།

丁二、福相法身 ༢ བསོད་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།

乙五、于修道得勝中無慢 ༥ བསྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རྟོག་ས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད།

乙六、不離佛出時 ༦ སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད།

乙七、願淨佛土 ༧ ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྨོན་ལམ།

乙八、成熟眾生 ༨ སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ།

乙九、遠離隨順外論散亂 ༩ ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ པས་དབེན་པ།

乙十、色及眾生身摶取中觀破相應行

༡༠ གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་དང་ བྲལ་བའི་སྦྱོར་བ།

乙十一、供養給侍如來 ༡༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བ།

乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等

༡༢ དབུ་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ལ་བརྩོན་པ་བཟློག་ནས་མ་བརྩམས་པའི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་དབེན་པ།

乙十三、忍苦 ༡༣ སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པ་ཉིད།

乙十四、離寂靜味 ༡༤ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱང་བས་དབེན་པ།

乙十五、于證道時遠離喜動 ༡༥ མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་དབེན་པ།

乙十六、求教授 ༡༦ གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ།

乙十七、證道 ༡༧ མངོན་པར་རྟོགས་པ།

乙十八、上求佛地，分六 ༡༨ དེ་ལས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་དྲུག

（丙一、國土淨具足；丙二、無上見智淨具足；丙三、福自在具

足；丙四、相身具足；丙五、語具足；丙六、心具足。）

丙一、國土淨具足 ༡ ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丙二、無上見智淨具足 ༢ བླ་ན་མེད་པའི་མཐོང་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丙三、福自在具足 ༣ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དབང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丙四、相身具足，分二 ༤ སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་གཉིས།

（丁一、隨好具足，丁二、大人相具足。）

丁一、隨好具足 ༡ དཔེ་བྱད་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丁二、大人相具足 ༢ མཚན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丙五、語具足 ༥ གསུང་ཕུན་སུམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

丙六、心具足，分七 ༦ ཐུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བདུན།།

（丁一、為念處；丁二、為正覺；丁三、為施設大利法；丁四、施設大利教授，丁五、為攝取法身；丁六、為不住生死涅盤；丁七、為行住淨。）

丁一、為念處 ༡ དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ།

丁二、為正覺 ༢ མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ།

丁三、為施設大利法 ༣ དོན་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་གདགས་པ།

丁四、為施設大利教授 ༣ དོན་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ཏུ་གདགས་པ།

丁五、為攝取法身 ༤ ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ།

丁六、為不住生死涅盤，分二 ༥ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་གཉིས།

（戊一、不住涅盤，戊二、不住輪回。）

戊一、不住涅盤 ༡ མྱང་འདས་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ།

戊二、不住輪回 ༢ འཁོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ།

丁七、為行住淨，分三 ༦ རྒྱུ་བ་དང་གནས་ཡོངས་སུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

戊一、威儀行住 ༡ རྒྱུ་བ་དང་གནས་པའི་སྤྱོད་ལམ།

戊二、名色觀破自在行住 ༢ གཟུགས་དང་མིང་ལ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་
དབང་འབྱོར་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་གནས་པ།

戊三、不染行住，分二 ༣ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་བ་དང་
གནས་ པ་ལ་གཉིས།

（己一、說法不染；己二、流轉不染。）

己一、說法不染 ༡ སྟོན་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ།

己二、流轉不染 ༢ འཁོར་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད།

甲四、對治 ༤ གཉེན་པོ།

甲五、不失 ༥ མི་ཉམས་པ།

甲六、地 ༦ ས།

甲七、立名 ༧ མཚན་གྱི་རྒྱུ་མཚན།